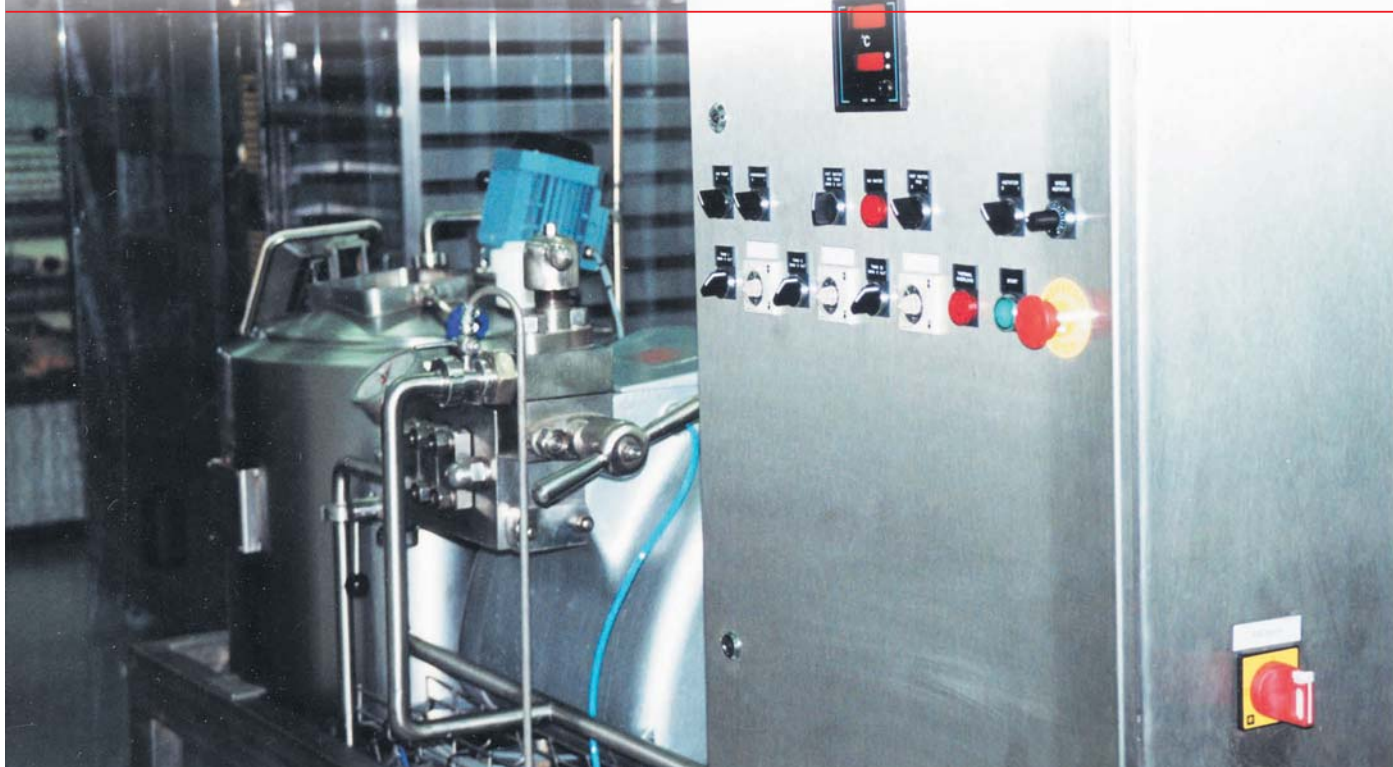

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ І ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПРИ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ОЛІЄ-ЖИРОВОЇ, М'ЯСНОЇ, МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗЕЙ ПРОМИСЛОВОСТІ

**В.С.Гуць, В.М.Фалес,
О.В.Хівріч, Н.В.Володченкова,**
*Національний університет харчових технологій,
кафедра охорони праці та цивільної оборони*

Експлуатація об'єктів підвищеної небезпеки становить потенційну небезпеку, оскільки при порушенні нормальних умов їх експлуатації або зберігання вони можуть нанести значні збитки населенню, довкіллю, матеріальним цінностям тощо. Тому, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 11 липня 2002 р. № 956 "Про ідентифікацію та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки" (ДНАОП 0.00-3.07-02) та "Положення щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій" затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці № 112 від 17.06.99 і зареєстровано Міністерством юстиції України № 424/3717 від 30.06.99 (ДНАОП 0.00-4.33-99) всі підприємства, незалежно від форми власності, на яких виготовляються, переробляються, зберігаються чи транспортуються небезпечні речовини (хімічні, токсичні, вибухові, горючі тощо), повинні провести ідентифікацію та декларацію безпеки об'єктів підвищеної небезпеки. У порядку реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру суб'єкт господарської діяльності, а також підприємства, установи, організації, одночасно з роз-

робленням декларації безпеки розробляють і затверджують план локалізації і ліквідації аварій (ПЛАС) для кожного об'єкта підвищеної небезпеки, який вони експлуатують або планують експлуатувати.

На підприємствах харчової промисловості використовується дуже багато різноманітних небезпечних речовин, наприклад, такі, як аміак (аміачні компресорні), бензин, ефіри та інші розчинники жирів (екстракційні відділення оліє-жирового виробництва та цехи виробництва медпрепаратів та амінокислот м'ясокомбінатів), сірчаний газ (приміщення зберегання клейових та желатинових бульйонів), природний газ (ГРП, котельні, топочні і опалочні установки) тощо, для яких необхідно проводити вищезазначені роботи.

Коротко сутність робіт, пов'язаних з проведенням ідентифікації та розробкою декларації і ПЛАС, полягає у наступному.

При проведенні ідентифікації для кожного потенційно небезпечного об'єкта розраховується сумарна маса кожної небезпечної речовини із зазначених у нормативах порогових мас індивідуальних небезпечних речовин або

кожної небезпечної речовини, яка за своїми властивостями може бути віднесена до будь-якої категорії або декількох категорій небезпечних речовин, згідно із зазначеними нормативами, а також враховується відстань до місць великого скупчення людей, транспортних магістралей, промислових, природоохоронних і життєво важливих цивільних об'єктів. На підставі такого аналізу об'єкту присвоюється відповідний клас підвищеної небезпеки (1 чи 2) або він не відноситься до об'єкту підвищеної небезпеки.

Суб'єкт господарської діяльності, у власності або користуванні якого є хоча б один об'єкт підвищеної небезпеки, організовує розробку і складання декларації безпеки об'єкта підвищеної небезпеки, відповідно до встановлених вимог.

Декларація безпеки повинна включати: результати всебічного дослідження ступеня небезпеки та оцінки рівня ризику; оцінку готовності до експлуатації об'єкта підвищеної небезпеки відповідно до вимог безпеки промислових об'єктів; перелік прийнятих з метою зниження рівня ризику рішень і здійснених з метою запобігання аваріям заходів; відомості про заходи щодо локалізації і ліквідації можливих наслідків аварій.

Результати аналізу ступеня небезпеки та оцінки рівня ризику включають в себе:

- умови виникнення та розвитку ймовірних аварій, перелік факторів і основних причин, що сприяють виникненню та розвитку аварій; найменування та сумарна маса небезпечних речовин, що спричиняють аварії; розміри ймовірних зон дії вражальних факторів;
- стислий опис сценаріїв ймовірних аварій з урахуванням умови їх виникнення та розвитку;
- перелік моделей і методів розрахунку, що застосовуються під час дослідження ступеня небезпеки та оцінки рівня ризику; дані про ступінь небезпеки та рівень ризику, а також про ймовірність заподіяння шкоди населенню та довкіллю, очікувані збитки.

Результати проведення аналізу небезпеки також враховуються при визначенні обсягу відповідальності та страхових тарифів при страхуванні цивільної відповідальності суб'єктів господарської діяльності за шкоду, що може бути заподіяна аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки відповідно до вимог Закону України "Про об'єкти підвищеної небезпеки" та Закону України "Про страхування".

При розробленні планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій можна виділити дві основні частини: аналітична (оцінка можливих рівнів руйнувань), оперативна (дії персоналу

та оповіщення про загрозу аварії на підприємстві і суміжні підприємства).

Розглянемо коротко методику оцінки наслідків аварій вибухонебезпечних об'єктів.

Моделювання вибухів засновано на закономірностях подібності, в основу яких може бути покладений принцип "кубічного кореня".

Для оцінки вибухонебезпеки технологічних блоків, виділених для аналізу, слід визначити орієнтовні значення енергетичних показників: енергетичний потенціал блоку, приведену масу, відносний енергетичний потенціал і умовні радіуси руйнування.

В оперативній частині наводяться плани небезпечних блоків, блок-карти безпеки, опис дій персоналу, список робітників, що залучаються до локалізації аварії, перелік матеріальних засобів для ліквідації аварії, обов'язки відповідального керівника тощо.

Незнання або невиконання вимог вищенаведених нормативних документів підприємствами призводить до складання актів (приписів), а також накладання штрафних санкцій органами державного нагляду.

Кафедра охорони праці та цивільної оборони Національного університету харчових технологій надає консультації та розробляє плани локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій, проводить ідентифікацію та декларування об'єктів підвищеної небезпеки на харчових підприємствах України. Для цього на кафедрі провідними спеціалістами розроблені сучасні комп'ютерні програми для всебічного аналізу небезпек та оцінки рівня ризиків.

Тел. для довідок: 8-044-289-53-00
8-066-273-63-60

ООО "Ярослав"
 тел.: +380 (56) 370-39-15, 16, 23;
 факс + 380 (56) 370-39-26
 м.т.: +380 (67) 636-23-23
 e-mail: jaroslav@a-teleport.com;
 hrablevski@yandex.ru

www.jaroslav.net.ua

ВСЕГДА В ШИРОКОМ АССОРТИМЕНТЕ

НАТУРАЛЬНЫЕ

ЛУЧШЕЕ КАЧЕСТВО

КИШЕЧНЫЕ

ОБОЛОЧКИ

ВСЕГДА В НАЛИЧИИ И ПОД ЗАКАЗ

POLY-PACK
ковбасні оболонки

Україна, м.Луганськ
 т./ф.(0642) 34-59-14, 34-59-12
 E-mail: osu@poly-pack.com.ua
 http://www.poly-pack.com.ua